

Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. — 396 с.

7. *Крупка М. І.* Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України / М. І. Крупка. — Львів, Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2001. — 608 с.

8. *Львовичкін С. В.* Макрофінансова стабілізація в Україні у контексті економічного зростання: Монографія / С. В. Львовичкін. — К.: Наша культура і наука, 2003. — 432 с.

9. *Опарін В. М.* Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник / В. М. Опарін. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2002. — 240 с.

10. Финансово-кредитные методы повышения эффективности промышленного производства / [С. Я. Огородник, В. М. Федосов, В. М. Опарин и др.]; под общей ред. д-ра экон. наук С. Я. Огородника. — К.: ТЭХНИКА, 1990. — 238 с. — (Библиотека хозяйственника).

11. Фінанси: Навчальний посібник / [Ю. І. Ляшенко, О. Д. Данілов, В. О. Затуринська та ін.]; за заг. ред. Ю. І. Ляшенка. — Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. — 368 с.

Попіміч Т. В., асистент
кафедри бухгалтерського обліку,
Львівська комерційна академія

НОВА ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА — ПЕРШИЙ КРОК ДО МСФЗ

Облікова політика, згідно з МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» — це конкретні принципи, домовленості, правила та процедури, прийняті управлінським персоналом підприємства при складанні та поданні фінансових звітів.

Фінансова звітність вимагає здійснення професійного судження та пов'язана зі застосуванням як кількісної, так і якісної інформації про господарські події та операції.

Чисельність альтернативних систем бухгалтерського обліку, що існують як всередині однієї країни, так і в різних країнах у цілому, показує, що одного оптимального вирішення задачі формування облікової політики не існує [2]. Під час формування облікової політики слід виходити з того, що цю політику не можна обмежити рамками нормативних документів, оскільки жоден нормативний акт не може передбачити всі тонкощі господарських ситуацій, які виникають на конкретному підприємстві. А значить «кожне підприємство вибирає елементи облікової політики виходячи з міркувань економічної ефективності й особливостей своєї діяльності» [3].

Міжнародні стандарти не регламентують структуру документа про облікову політику, тому при його складанні необхідно максимально зближувати облікову політику за міжнародними стандартами і національними.

Документ про облікову політику, складений відповідно до вимог МСФЗ, доцільно розробляти за такими напрямками:

- загальні положення;
- облікова політика стосовно методики облікових робіт;
- облікова політика стосовно організації облікових робіт.

Розділ «Загальні положення» має містити інформацію, для яких цілей розроблений цей документ, коли та яким чином до нього можуть вноситися зміни. Відповідно до МСБО 8 компанія зобов'язана послідовно застосовувати вибрану облікову політику.

Облікову політику слід розробити так, щоб уся фінансова звітність компанії (цей термін використовують міжнародні стандарти замість більш звичного нам терміну «підприємство») відповідала вимогам кожного МСБО/МСФЗ, що застосовується. Відступ від вимог стандарту припустимий у вкрай рідкісних випадках, коли це необхідно, щоб забезпечити достовірність фінансової звітності. МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» рекомендує розкривати у примітках до фінансової звітності всі ключові моменти облікової політики. Повинні бути розкриті принципи, яких дотримується компанія, і методи, використані для втілення в життя цих принципів (оскільки подібна інформація є істотною для визначення фінансового становища підприємства, спрямування потоків грошових коштів, а також для визначення результатів діяльності підприємства).

Облікова політика повинна бути використана при першому ж застосуванні стандартів. На відміну від облікової політики за національними стандартами, зміни до якої можна вносити щорічно з початку звітного періоду, облікова політика за МСФЗ може змінюватися лише у разі, якщо це вимагається стандартом чи тлумаченням, або якщо зміни призведуть до адекватнішого відображення подій чи операцій у фінансових звітах підприємства. Така зміна облікової політики має бути відображена ретроспективно, тобто, будь-яке коригування внаслідок такої зміни тягне за собою коригування залишку кожного відповідного компоненту власного капіталу на початок періоду. Проте, і з цього правила існують винятки. Ретроспективний перерахунок при зміні облікової політики можна не робити:

— у разі появи нового або зміни старого стандарту. При цьому треба користуватися спеціальними перехідними положеннями, які будуть відображені в новому стандарті;

— якщо компанією прийнято рішення провести переоцінку активів за справедливою вартістю, а таку зміну відображають як переоцінку на певну дату звіту;

— якщо компанія не може достовірно визначити, вплинула зміна облікової політики тільки на конкретний період чи на всю звітність, складену згідно з МСФЗ. У цьому випадку доведеться застосувати ретроспективний перерахунок з найбільш раннього періоду, а це може бути і поточний період, тобто «ретроспективи» не буде.

Як бачимо, вимоги досить жорсткі. Пояснюється це тим, що «стабільна» облікова політика дозволяє порівнювати фінансову звітність за різні періоди.

Розділ «Облікова політика стосовно методики облікових робіт», на наш погляд, повинен містити опис конкретних способів відображення інформації у фінансовій звітності, вибраних виходячи з альтернатив, які пропонують міжнародні стандарти. Важко дати будь-які уніфіковані рекомендації щодо розкриття інформації та формування розділів у методичному розділі облікової політики, оскільки кожна компанія має власну специфіку ведення господарської діяльності. Щоб забезпечити системність, послідовність і повноту викладення альтернатив в обліковій політиці, вибір доречно робити послідовно: спочатку визначити способи й альтернативи, передбачені МСФЗ 1, потім МСФЗ 2 і т. д. Оскільки МСФЗ робить наголос на принципах, а не на процедурах, не треба в обліковій політиці передбачати всі можливі ситуації та варіанти. Адже облікова політика — це лише загальне керівництво до дії на майбутнє, вона не в змозі замінити відомості методичного характеру, які повинні бути розкриті у примітках до фінансової звітності.

У розділі «Облікова політика стосовно організації облікових робіт»:

— указується, на який відділ покладене ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, описується організаційна структура цього відділу;

— відображаються етапи документообігу та технологія обробки облікової документації, а також визначається, якими документами регламентований рух первинних документів у компанії, описується порядок їх створення, перевірки, порядок і строки передачі до бухгалтерії для відображення операцій у бухгалтерському обліку та здачі в архів. Обов'язково застерігається, які операції оформляються типовими формами первинної документації, а які — самостійно розробленими;

— фіксується порядок і строки проведення інвентаризації активів та зобов'язань компанії;

— міститься розроблений робочий план рахунків бухгалтерського обліку.

Отже, розробка підприємством облікової політики відповідно до МСФЗ є відповідальністю бухгалтерської служби підприємства (щодо розробки) та управлінського персоналу (щодо затвердження). Управлінському персоналу слід обирати та застосовувати облікову політику підприємства таким чином, щоб фінансові звіти відповідали всім вимогам кожного застосовуваного МСФЗ. Якщо не існує конкретної вимоги, управлінському персоналу слід розробити політику, яка забезпечує надання у фінансових звітах інформації, що є доречною для потреб прийняття рішень та обґрунтованою щодо правдивого подання результатів, грошових потоків та фінансового стану підприємства; відображення економічної сутності подій та операцій, а не лише виходячи з їхньої юридичної форми; нейтральності, тобто відсутності упередження; обачності та повноти у всіх суттєвих аспектах.

Література

1. Україна. Закон. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : від 16.07.1999 р. № 996-ІУ. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. *Бутинець Ф. Ф.* Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах / Ф. Ф. Бутинець, Л. Л. Горецька. — Житомир : ПП «Рута», 2002. — С. 168.

3. Міжнародні стандарти фінансової звітності 2004. Ч. 1 / [пер. з англ., за ред. С. Ф. Голова] — К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2005. — 1304 с.

Поплюйко А. М., канд. екон. наук, доц.
кафедри обліку підприємницької діяльності,
Іванов Є., студент,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ФАКТОРИНГ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

На сьогоднішній день велика кількість вітчизняних підприємств виявляється неспроможною ефективно управляти дебіторською заборгованістю, яка завдає економічної шкоди підприємству-кредитору — гроші втрачають свою купівельну спромож-